

อย่า!!...กลัวการตรวจสอบ

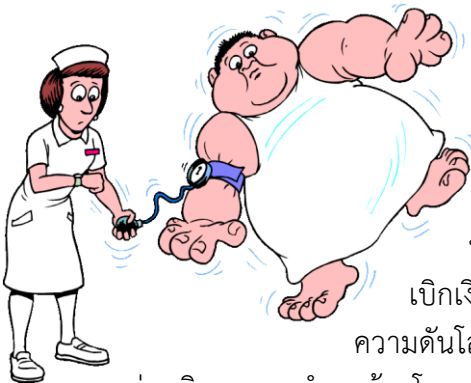
สิ่งใดที่เป็นสาธารณะหรือของส่วนรวมน้อยคนนักที่จะใส่ใจดูแลรักษาหรือตรวจสอบถึงการได้มาซึ่งที่
สิ่งเหล่านั้นล้วนแล้วแต่มาจากภาษีประชาชนซึ่งเป็นเงินที่มาจากรายได้ของผู้เสียภาษีทุกคน อาจเพราะไม่อยาก
เสียเวลา กลัวอันตรายที่จะมีมาถึงตัวเองและคนในครอบครัว หรือมองว่าธุระไม่ใช่ ทำให้การทุจริตคอร์รัปชัน
ในสังคมไทยยังไม่ลดลงเสียที ส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งสิ่งที่เป็นของส่วนรวม
ก็ควรมีความตระหนักรู้ว่าการใช้เงินงบประมาณที่มาจากภาษีประชาชนนั้นควรมีการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินอย่าง
ประหยัด เกิดประโยชน์ โปร่งใส และคุ้มค่า

การส่งเสริมให้ประชาชนติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นการพัฒนาความมั่นคงของชาติในการสร้าง
ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ พระราชบัญญัติข้อมูล
ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่จะกระตุ้นให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการ
ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐโดยการส่งเสริมสิทธิได้รู้หรือขอข้อมูลข่าวสารการดำเนินการของหน่วยงาน
ภาครัฐอันจะนำไปสู่การบริหารราชการที่มีความโปร่งใส โอกาสนี้ขอหยิบยกตัวอย่างการใช้สิทธิของประชาชนตาม
กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความโปร่งใสสัก ๑ เรื่อง ดังนี้

นาย ก. ได้มีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอสำเนา
เอกสารจำนวน ๒ รายการ คือ ฎีกาเบิกจ่ายเงินโครงการตรวจคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูง ประจำปี
๒๕๕๘ และฎีกาเบิกจ่ายเงินโครงการพ่นหมอกควันป้องกันโรคไข้เลือดออก ประจำปี ๒๕๕๘ โดยขอเอกสาร
ที่เกี่ยวข้อง และต้นฉบับเช็คการส่งจ่ายของฎีกาทั้งสองด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมได้ตอบปฏิเสธนาย ก. โดยให้เหตุผลว่าเอกสารดังกล่าว
เป็นเอกสารหลักฐานทางการเงิน การคลังที่มีหน่วยงานตรวจสอบ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ
ความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบราชการ ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดู
ตามมาตรา ๙ (๑) - (๘) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ รวมทั้งเอกสารนี้ยังอยู่ระหว่าง
การตรวจสอบข้อเท็จจริงของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และคณะกรรมการที่อำเภอวาปีปทุมแต่งตั้งขึ้น
เพื่อตรวจสอบเรื่องร้องเรียนด้วย เมื่อนาย ก. ได้รับคำตอบปฏิเสธจึงมีหนังสืออุทธรณ์คำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล
ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและ
การบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ คำชี้แจงของทุกฝ่าย และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วได้ข้อเท็จจริงว่า องค์การ
บริหารส่วนตำบลขามป้อมได้ดำเนินโครงการตรวจคัดกรองเบาหวานและความดันโลหิตสูง และโครงการ
พ่นหมอกควันป้องกันโรคไข้เลือดออกมาหลายปีแล้ว ซึ่งก่อนปีงบประมาณ ๒๕๕๘ องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม

ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ส่วนงานสาธารณสุขจึงได้มอบให้โรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบลบ้านโนนเป็นผู้ดำเนินโครงการ แต่ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ องค์การ
บริหารส่วนตำบลขามป้อมมีความพร้อมจึงได้ดำเนินโครงการนี้เอง
ซึ่งหลังจากองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว
ผู้อุทธรณ์เห็นว่ามีความไม่ชอบมาพากลหลายประการ เช่น โครงการพ่น
หมอกควันป้องกันโรคไข้เลือดออกนั้นเจ้าหน้าที่ฉีดพ่นหมอกควันไม่ทั่วพื้นที่และ

เบิกเงินค่าใช้จ่ายก่อนการดำเนินงานเสร็จสิ้น ส่วนโครงการตรวจคัดกรองเบาหวานและ
ความดันโลหิตสูงนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมดำเนินงานซ้ำซ้อนกับโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโนน เมื่อคนป่วยโรคเบาหวานไปตรวจระดับน้ำตาลที่ส่วนงานสาธารณสุข องค์การบริหาร
ส่วนตำบลขามป้อม องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมไม่ส่งแถบวัดระดับน้ำตาลให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

บ้านโนนทำให้ผู้ป่วยโรคเบาหวานไม่ได้รับความสะดวกในการรักษา ผู้ป่วยโรคเบาหวานจึงรวมตัวกันไปร้องเรียนต่อ นายอำเภอวาปีปทุมขอให้ตรวจสอบเรื่องการทุจริตในโครงการนี้ แต่อำเภอวาปีปทุมสรุปผลการตรวจสอบว่ามีปัญหา ขัดแย้งกันในการทำงานระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโนนกับ องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม นอกจากนี้ผู้อุทธรณ์ยังได้ข่าวว่ามีการทุจริตเบิกเงินค่าใช้จ่ายไม่ตรงกับจำนวนเงินในฎีกาเบิกจ่ายเงินจึงต้องการข้อมูล ข่าวสารตามที่อุทธรณ์เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานโครงการซึ่งหากพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม ดำเนินการไม่ถูกต้องหรือทุจริตก็จะร้องเรียนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเพื่อปกป้อง ประโยชน์ของแผ่นดิน โดยผู้อุทธรณ์ต้องการข้อมูลข่าวสารเฉพาะปี ๒๕๕๘

ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมชี้แจงเพิ่มเติมจากข้อเท็จจริงข้างต้นว่า อำเภอวาปีปทุม กำลังตรวจสอบเรื่องที่ผู้ป่วยโรคเบาหวานร้องเรียนของค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อม จึงไม่กล้า

เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเพราะเกรงว่าจะมีความผิด ดังนั้นจึงทำหนังสือหรืออำเภอ วาปีปทุมว่าข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์เปิดเผยได้หรือไม่ ซึ่งอำเภอวาปี ปทุมก็ได้มีหนังสือหรือเรื่องนี้ไปที่จังหวัดมหาสารคามอีกชั้นหนึ่ง ขณะนี้ยังไม่ได้รับ คำตอบหากได้รับแจ้งว่าให้เปิดเผยข้อมูล องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมก็ยินดีจะ ปฏิบัติตาม ประกอบกับเห็นว่าผู้อุทธรณ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ และปกติแล้วผู้อุทธรณ์ก็ไปทำงานและพักอาศัยอยู่ที่อื่นไม่ได้อยู่ในพื้นที่องค์การ บริหารส่วนตำบลขามป้อม รวมทั้งทราบว่าผู้อุทธรณ์จะนำข้อมูลนี้ไปร้องเรียนซึ่งจะทำ

ให้มีการร้องเรียนต่อไปไม่ยุติ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและ การบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของ หน่วยงานของรัฐ การเบิกจ่ายเงินงบประมาณจะต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งมีเจตนารมณ์ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของรัฐโดยกำหนดให้บุคคล มีสิทธิเข้าตรวจดู หรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการได้ ดังนั้นเมื่อผู้อุทธรณ์มีความสงสัย ว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมอาจไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงควรมีโอกาสได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารดังกล่าวแม้จะไม่ใช่บุคคลในพื้นที่ก็ตาม เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานอันเป็นการปกป้องประโยชน์ได้เสีย ของหน่วยงานของรัฐจึงเห็นควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขา สังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงให้องค์การบริหารส่วนตำบลขามป้อมให้สำเนาข้อมูล ข่าวสารตามอุทธรณ์แก่ผู้อุทธรณ์

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการให้สิทธิแก่ประชาชนที่จะรู้ข้อมูลที่อยู่ในความครอบครอง ของรัฐได้เกือบทุกเรื่อง เพราะหลักการของพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” แม้ว่าจะ ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเรื่องนั้นหรือแม้ไม่ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกับข้อมูลข่าวสารที่จะขอก็ยังสามารถขอดูข้อมูลได้ และการที่หน่วยงานรัฐปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพราะเกรงว่าจะถูกร้องเรียนนั้น ไม่เป็นไปตามเหตุผลที่ กฎหมายกำหนดไว้ตามมาตรา ๑๕ (๑) - (๗) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ การที่ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐเป็นหน้าที่ที่พึงกระทำและสมควรสนับสนุน อย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การบริหารราชการมีความโปร่งใสมากขึ้นค่ะ

